

VOCEA POPORULUI

№ 1-2 (1661-1662)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 17 IANUARIE 2025

„Ce este un sindicat?” – un proiect educațional lansat la Ungheni >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Parteneriat sindical în domeniul culturii între cele două maluri de Prut >> p.6

Actual

Biblioteca de sub bradul de Crăciun

O delegație a Federației Sindicatelor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole și a Școlii Profesionale nr. 9 a participat la acțiunea lansată de Guvern în preajma sărbătorilor de iarnă, „Biblioteca de sub brad”. >> p.3

Retrospectiva anului 2024: Activitatea CNSM

Anul 2024 a fost bogat în evenimente, cu multe provocări, dar și cu realizări. Vă amintim în continuare doar despre o parte din evenimentele reflectate, care au marcat oarecum mișcarea sindicală într-un an tumultuos, ce și-a lăsat amprenta și a adus speranțe că lucrurile se pot schimba în bine prin perseverență, dedicația și munca de zi cu zi a sindicatelor. >> p.4-5

Retrospectiva anului 2024: Eroinele noastre

Unul dintre cele mai importante evenimente care au avut loc anul trecut a fost, desigur, Concursul organizațiilor sindicale primare. Majoritatea laureaților au fost femei. Pe umerii doamnelor cade cea mai mare povară: și munca, și educația copiilor, și menajul, și gătitul bucatelor. Le oferim în continuare cuvântul lor, eroinelor noastre... >> p.8-10

Sindicalistele, îndemnate să se implice în organizarea unui forum de anvergură

„Evenimentul va reuni circa 3500 de lideri sindicali și președinți ai unor organizații sindicale internaționale

Daniela MORARI

Comisia de Femei a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a organizat miercuri, 15 ianuarie, o ședință de bilanț al activității desfășurate pe parcursul anului trecut. Totodată, femeile sindicaliste au stabilit obiectivele comisiei pentru anul 2025, menite să contribuie la soluționarea problemelor social-economice cu care se confruntă salarialele, membre

de sindicat, din diferite ramuri ale economiei naționale.

Prezent la activitate, Igor Zubcu, președintele CNSM, a apreciat eforturile femeilor sindicaliste și rezultatele muncii lor în cadrul comisiei. Liderul sindical le-a urat femeilor sindicaliste un an cu noi realizări în domeniul egalității de gen, un an al păcii sociale, promovării și apărării drepturilor femeilor salariate. Igor Zubcu a dat asigurări că CNSM va continua să acorde suportul necesar pentru ca inițiativele feme-

ilor sindicaliste să fie implementate.

Președintele CNSM a îndemnat femeile sindicaliste să fie în continuare active, să participe la realizarea politicilor sindicale, pentru a contribui împreună la construirea unei societăți cu drepturi și șanse egale pentru femei și bărbați. În context, Igor Zubcu a îndemnat membrele Comisiei de Femei să se implice și în organizarea și desfășurarea Forumului sindical național cu generici „Sinergie socială”. Inițiativa este

în fază de proiect și urmează a fi examinată de Comitetul Confederal al CNSM în timpul apropiat.

Forumul va fi organizat la Chișinău, în contextul Zilei organizației sindicale primare, marcată anual la 28 martie, și va fi unul de anvergură. Potrivit liderului sindical, evenimentul va reuni în jur de 3500 de președinți ai organizațiilor sindicale primare, dar și invitați din străinătate, lideri ai unor confederații sindicale internaționale și europene. >> p.2

ABONAREA 2025

A ÎNCEPUT

DRAGI CITITORI!

Puteți perfecta abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: <https://services.posta.md/abonarea2025#/publication/36>

Costul abonamentului: 3 luni – 120 lei, 6 luni – 240 lei, 1 an – 440 lei

» ACTIVITATEA CNSM

2

Reuniune

Sindicalistele, îndemnate să se implice activ în organizarea unui forum de anvergură

(Continuare din p. 1)

Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a precizat că cele mai importante activități ale comisiei în anul trecut au fost cele care au avut loc în contextul ratificării, de către Republica Moldova, în 2024, a Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr.190 privind eliminarea violenței și a hărțuirii în lumea muncii. A fost inițiat un proiect de formare de formatori privind diminuarea violenței și a hărțuirii în lumea muncii.

„În Republica Moldova se vorbește mai puțin despre aceste fenomene, dar ele au un impact grav asupra colectivelor de muncă. Este necesar ca un număr cât mai mare de salariați să cunoască eventualele consecințe ale violenței și hărțuirii la locul de muncă”, a subliniat Angela Otean.

Convenția OIM nr. 190 a fost adoptată la Geneva, pe 21 iunie 2019, și a intrat în vigoare la 25 iunie 2021. Până în prezent, aceasta a fost ratificată de 36 de state.

Activitățile desfășurate în anul 2024 de către Comisia de Femei au mai ținut creșterea egalității și a echității sociale de gen, implementarea politicilor prietenoase femeilor și familiilor, asigurarea unei plăți egale pentru muncă de valoare egală, promovarea viziunilor femeilor sindicaliste

pe diverse platforme cu privire la necesitatea sporirii protecției social-economice a femeilor, promovarea egalității de gen și combaterea violenței împotriva femeilor.

Angela Otean a prezentat planul de activitate al Comisiei pentru anul curent. Acesta prevede desfășurarea Campaniei de informare „Femei informate – generații protejate”, intensificarea colaborării cu Platforma Femeilor Deputate, activități de promovare a sănătății femeilor, dezvoltare a competențelor și abilităților femeilor din mediul rural, combatere a violenței de gen,

organizarea Forumului Comisiei de Femei a CNSM cu genericul „Solidare în promovarea egalității de gen”.

În cadrul ședinței, au împărtășit istorii de succes în activitatea sindicală Margareta Strestian, președinta Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice, Elizaveta Iurcu, președinta Federației Sindicatelor din Comunicații, Valeria Tricolici, președinta Federației Sindicatelor din Domeniile Cooperăției de Consum, Comerțului și Antreprenorialului din Republica Moldova

„Moldsindcoopcomert”, Victoria Niță, președinta Federației Sindicale „Sindenergo” a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova.

»

Prevenirea și combaterea violenței și a hărțuirii la locul de muncă, printre prioritățile Comisiei de Femei

Tot în cadrul ședinței, în dialog cu femeile sindicaliste, Elena Anton, șefa Departamentului organizare, educație și informare din cadrul CNSM, formator național, a abordat subiecte cu privire la dezvoltarea personală, consolidarea competențelor și abilităților femeilor sindicaliste.

Joi, 16 ianuarie, femeile sindicaliste au stabilit pașii următori în ceea ce privește realizarea planului Comisiei de Femei a CNSM pentru anul curent.

Comisia de Femei este o structură a CNSM care are drept scop de a proteja drepturile profesionale, economice și sociale ale femeilor, membre de sindicat. Peste 63% dintre membrii de sindicat din Republica Moldova sunt femei.

In memoriam

Un Om între oameni, care a lăsat o urmă luminoasă posterității

Grigore EREMEI ne-a părăsit la vârsta de 89 de ani.

Pe 3 ianuarie curent, a fost petrecut pe ultimul drum unul dintre puținii bărbați de stat pe care i-a avut Moldova odinioară - Grigore Eremei, o personalitate de neuitat.

S-a născut la 22 aprilie 1935, în satul Tîrnova, județul Hotin (în prezent, raionul Edineț). A activat în organele sovietice și de partid. A fost deputat în Sovietul Suprem al RSSM și în Sovietul Suprem al URSS, după care a deținut funcția de vicepreședinte, iar ulterior de prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1970-1980). S-a manifestat ca un promotor al culturii, învățământului, științei, ocrotirii sănătății și sportului. Anume în acea perioadă au fost construite în Republica Moldova peste 300 de școli, 500 de grădinițe, spitale, un număr considerabil de librării și case de cultură. A fost una dintre puținele persoane de la conducerea Moldovei care s-a ridicat în apărarea valorilor naționale, a celor mai cunoscute nume din lumea artelor, științei, medicinei, a sportului.

Firește, a fost și el produsul unei conjuncturi sociale și politice, dar unul cu totul aparte, pentru că, fiind el însuși o personalitate, nu a distrus, ci a sprijinit personalități, în acele vremuri deloc ușoare, într-un regim totalitar de tristă amintire. Doar Grigore Eremei

își permitea să-l contrazică pe dictatorul Ivan Bodiul, avea curaj, verticalitate să discute cu acesta nu doar pe marginea unor aspecte politice, ci și vizavi de anumite probleme de ordin social-economic, să se pronunțe pentru ridicarea nivelului de trai al moldovenilor.

Grigore Eremei reprezintă o pagină aparte în istoria mișcării sindicale din Republica Moldova. În perioada anilor 1980-1991, a fost președinte al Consiliului Republican al Sindicatelor.

Era un conducător exigent față de liderii sindicatelor de ramură, dar și față de sine însuși, motiv din care nimeni nu purta supărare. În perioada respectivă, el a consolidat mișcarea sindicală din republică. Sindicatele se bucurau de o autoritate imensă. Președintele Eremei era deschis pentru comunicare, organiza întrevederi sub diferite forme, în cadrul cărora cei prezenți își puteau împărtăși opiniile și dezvălui problemele, pe care se străduia să le soluționeze. Era cunoscut nu doar la nivel național, raional, dar și în fiecare organizație sindicală primară. Se preocupa mult de rezerva cadrelor sindicale. Fiind foarte energic, îi încuraja și pe colegii săi să activeze în mod creativ.

Este meritul personal al lui Grigore Eremei în dezvoltarea unei rețele de stațiuni balneare, instituții de odihnă și turism, atât în Re-

publica Moldova, cât și de pe litoralul Mării Negre, în regiunea Odesa, Ucraina.

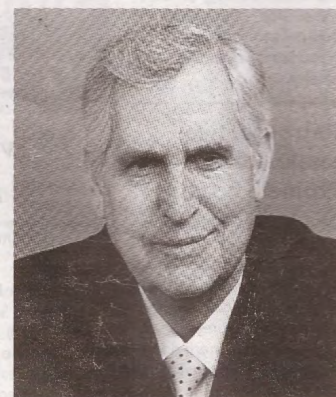
În acea perioadă s-au construit stațiunile balneare „Zolotaia Niva”, „Serghei Lazo”, „Orizont”, „Gliă”, sanatoriul pentru copii cu școală moldo-rusă „Speranța”. De asemenea, a fost construit hotelul „Lujnii” cu 17 etaje, s-a reconstruit sanatoriul „Patria”, toate în Sergheevca.

O contribuție imensă a avut Grigore Eremei la construcția sanatoriilor „Nufărul Alb” din Cahul, „Nistru” din Camenca, „Codru” din Călărași, unde anual își fortifică sănătatea zeci de mii de salariați din Republica Moldova și de peste hotare.

În perioada activității sale, Grigore Eremei consientiza că sindicatele trebuie reformate, scoase de sub influența sistemului administrativ de comandă.

La Congresul XI al Consiliului Republican al Sindicatelor (din septembrie 1990), s-a decis să fie înființată o Uniune principală nouă a Sindicatelor - Federația Sindicatelor din Republica Moldova (FSRM). Tot la Congresul XI, s-a adoptat Declarația Sindicatelor Independente din Republica Moldova.

În scurt timp, între sindicate și Guvern a fost încheiat un acord general, privind situația social-economică și nivelul de trai al populației. Asemenea acorduri au fost încheiate între ministere și comitete sindicale re-

publicane de ramură. Poziția independentă a sindicatelor, în persoana lui Grigore Eremei, începe să fie auzită și luată în considerare de Guvern, Sovietul Suprem și de organele de conducere locale.

La inițiativa sa, în februarie 1991, a fost fondat săptămânalul sindicatelor „Vocea poporului”, care și astăzi este o tribună a sindicaliștilor, o oglindă a realității expuse prin gândurile și faptele celor care beneficiază de spațiul ziarului.

Grigore Eremei a lăsat urme adânci în conștiința semenilor și sindicaliștii îi vor păstra vie amintirea.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Petru CHIRIAC, ex-vicepreședinte al CNSM, președintele Consiliului Asociației Obștești a Veteranilor Mișcării Sindicale din Republica Moldova

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ»

Oportunități

„Ce este un sindicat?” – un proiect educațional lansat la Ungheni

În perioada noiembrie-decembrie 2024, Centru sindical ramural teritorial Ungheni din domeniul educației și științei a desfășurat un proiect educațional unic, intitulat „Ce este un sindicat?”. Proiectul, dedicat elevilor claselor absolvenți din instituțiile de învățământ din raion, a avut ca scop promovarea cunoștințelor despre importanța sindicatelor în apărarea drepturilor angajaților, precum și încurajarea implicării viitorilor absolvenți în comunități active și responsabile.

Proiectul și-a propus să educe tinerii în ceea ce privește rolul sindicatelor în societate și să le ofere o perspectivă clară asupra drepturilor și responsabilităților lor viitoare ca studenți și angajați. Într-o perioadă în care multe provocări apar pe piața muncii, inițiativa a avut ca scop formarea unei generații conștiente de importanța solidarității și protecției colective.

Obiectivele proiectului

Principalele obiective ale proiectului sunt informarea elevilor despre funcția sindicatelor, despre rolul acestora în apărarea drepturilor studenților și angajaților, precum și despre istoria și relevanța sindicatelor în Republica Moldova.

Totodată, s-a pus accent pe crearea unui cadru interactiv de învățare: discuții libere între elevi, lideri sindicali și profesori membri de sindicat. S-au oferit exemple concrete despre implicarea sindicatelor în rezolvarea conflictelor de muncă. În context, s-a vorbit despre promovarea spiritului de solidă-

ritate, încurajarea tinerilor să se implice în comunitățile sindicale sau alte organizații menite să sprijine drepturile lucrătorilor.

Proiectul pilot a fost implementat în nouă instituții de învățământ, dar urmează să fie extins și în alte școli din raion, urmărindu-se un impact mai larg.

Circa 220 de elevi din cele nouă licee și gimnazii au participat la activitățile educaționale, dobândind informații valoroase despre drepturile lor viitoare ca studenți și angajați. Colaborarea între liderii sindicali și profesori a fost cât se poate de strânsă: lecțiile au fost desfășurate nu doar de liderii sindicali, ci și de profesori membri ai sindicatelor, ceea ce a adus un plus de diversitate și credibilitate discuțiilor.

Elevii au apreciat abordarea interactivă a orelor, precum și oportunitatea de a înțelege importanța unui sindicat într-un mod practic și aplicat. Profesorii implicați au subliniat necesitatea unor astfel de inițiativă pentru pregătirea tinerilor în fața realităților sociale și economice.

Impactul și viitorul proiectului

Proiectul „Ce este un sindicat?” nu doar că a oferit elevilor informații esențiale despre drepturile studenților și ale angajaților, dar a reușit să deschidă un dialog despre importanța unității și protecției colective. Începând cu anul 2025, proiectul va fi preluat de alte școli din raionul Ungheni, având ca obiectiv creșterea numărului de participanți și consolidarea colaborării între sindicate și instituțiile de învățământ.

Această inițiativă reprezintă un exemplu de bună practică în educația civică și socială, demonstrând că informarea tinerilor este un pas esențial spre construirea unei societăți mai echitabile și mai responsabile. Proiectul este o dovadă clară a faptului că, prin educație și implicare, se pot pune bazele unei generații conștiente de drepturile și obligațiile sale, generație capabilă să contribuie activ la dezvoltarea comunității din care face parte.

Lilia SAVIN

Mesaj de felicitare

Ziua Națională a Culturii, un prilej de reflecție

Ziua de 15 ianuarie are o semnificație simbolică pentru poporul nostru, fiind asociată cu nașterea marelui poet Mihai Eminescu, personalitate care definește valorile esențiale ale culturii naționale. În contextul marcării aniversării a 175-a a poetului, anul 2025 este declarat atât în România, cât și în Republica Moldova, drept an consacrat celebrării operei geniului eminescian, Mihai Eminescu fiind considerat „prezența tutelară a întregii spiritualități românești”.

De ziua nașterii marelui poet Mihai Eminescu, marcăm Ziua Națională a Culturii. Este o prielnică ocazie de a sublinia încă o dată rolul culturii în consolidarea spirituală a societății și de a exprima respectul și aprecierea creatorilor și slujitorilor culturii din toate domeniile de activitate. Este un prilej deosebit de a aprecia munca celor care, în pofida provocărilor, nu și-au abandonat nici vocația, nici proiectele, nici țara, ci continuă să muncească cu talent și dedicație, reprezentând cu demnitate țara în orice colț al lumii.

Cu prilejul Zilei Naționale a Culturii, Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură adresează tuturor oamenilor de cultură, angajaților și membrilor de sindicat din organizațiile și instituțiile de cultură, sincere felicitări, urări de sănătate și energie creatoare, asigurându-vă în continuare de promovarea drepturilor și intereselor profesionale și social-economice, exprimând, totodată, apreciere și recunoștință pentru munca nobile în prosperarea țării.

Cu deosebită considerație, în numele Consiliului Republican al FSLS, Nicolae GARAZ, președintele FSLS

Acțiune culturală

Biblioteca de sub bradul de Crăciun

Delegația Federației Sindicatelor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole, din care a făcut parte Artur Dmitriev, președintele Organizației de Tineret, Ivan Caftea, directorul Școlii Profesionale nr. 9, Vladimir Lachi, președintele organizației sindicale de la ȘP-9, Iurie Sinică, maistru-instructor, și Boris Babici, președintele Federației, au participat la acțiunea lansată de Guvern în preajma sărbătorilor de iarnă, „Biblioteca de sub brad”.

deaproape de vechea și frumoasa cultură multiseclară a poporului azer. Totodată, el a rămas impresionat de harul poetic al autorului, care descrie destul de convingător soarta conaționalilor săi nevoiți să trăiască în afara țării lor. „Cred că aceste cărți de sub brad își vor găsi cititorul potrivit, inclusiv în Găgăuzia”.

Un alt lot de carte cu poezii și cu amintiri frumoase de plaiul natal, scrise de către conaționalul nostru Fiodor Radov, de asemenea, pus sub brad pentru cititorii din toate colțurile țării. Țin să menționez faptul că autorul acestui volum de poezie, prieten al sindicatelor, de mulți ani colaborează cu compozitorul Eugen Doga, care a pus pe note aceste versuri minunate.

De asemenea, s-a pus sub brad și cartea lansată de tinerii poeți Fiodor Druță, Ghiță Puțunică, Elena Grosu și Daniel Guzun (placheta „Primii pași”). Aceste versuri reprezintă mesajul ideilor, frământărilor și trăirilor sufletești ale acestor tineri

poeți în devenire, care caută să descopere nu numai lumea, dar și pe ei înșiși.

Evident că delegația sindicalistă a pus sub brad și poezii de Mihai Eminescu și de mulți alți poeți de pe ambele maluri ale Prutului.

Sușinem și vom promova în continuare astfel de proiecte utile pentru orice suflare

doritoare să citească, îndeosebi în rândul tinerilor, au subliniat membrii delegației din partea Federației.

Ana TARAS, organizator sindical al aparatului Federației Sindicatelor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole

» RETROSPECTIVA ANULUI 2024 4

Activitatea CNSM

Anul 2024 a fost bogat în evenimente, cu multe provocări, dar și cu realizări. Vă amintim în continuare doar despre o parte din evenimentele reflectate, care au marcat oarecum mișcarea sindicală într-un an tumultuos, ce și-a lăsat amprenta și a adus speranțe că lucrurile se pot schimba în bine prin perseverența, dedicația și munca de zi cu zi a sindicatelor.

CNSM dezvoltă relațiile de cooperare cu Solidarity Center

În luna ianuarie, conducerea CNSM a avut o întrevedere cu reprezentanții ai Solidarity Center – cea mai mare organizație internațională pentru drepturile lucrătorilor, cu sediul în SUA.

Părțile au făcut un schimb de opinii privind perspectivele de dezvoltare a colaborării dintre cele două organizații pentru a explora posibilitatea implementării unor proiecte de asistență tehnică și cooperare, în contextul obiectivelor CNSM în domeniul legislației muncii, problemelor legate de securitatea și sănătatea în muncă, reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, cooperarea în contextul integrării în UE. Totodată, sindicaliștii au comunicat despre eforturile societății civile din Republica Moldova în contextul procesului de integrare europeană, activitatea Platformei Societății

Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova, ratificarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Convenției OIM nr. 190 privind eliminarea violenței și a hărțuirii la locul de muncă, situația tinerilor pe piața muncii.

Părțile au făcut un schimb de opinii privind perspectivele de dezvoltare a colaborării dintre cele două organizații pentru a explora posibilitatea implementării unor proiecte de asistență tehnică și cooperare, în contextul obiectivelor CNSM în domeniul legislației muncii, problemelor legate de securitatea și sănătatea în muncă, reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, cooperarea în contextul integrării în UE. Totodată, sindicaliștii au comunicat despre eforturile societății civile din Republica Moldova în contextul procesului de integrare europeană, despre activitatea Platformei Societății Civile.

Reexaminarea salariului minim, o condiție sine qua non în drumul spre UE

Salariul minim constituie o problemă pe agenda zilei tuturor țărilor membre ale UE, precum și pe cea a țărilor candidate pentru aderare.

În contextul recomandărilor Comisiei Europene în această problemă, la începutul anului trecut, CNSM a făcut o analiză amplă a situației din țară, precum și a perspectivelor și obiectivelor trasate pentru următorii ani, și a expediat factorilor de decizie argumentele și viziunile asupra modului de soluționare a acestei probleme extrem

de importante. CNSM a propus stabilirea unor etape concrete pentru reexaminarea anuală a cuantumului salariului minim, astfel încât, începând cu 1 ianuarie 2027, salariul minim pe țară să fie stabilit în mărime de 50% din salariul mediu lunar prognozat pe economie pentru anul precedent (conform prognozei).

Urmare a modificărilor operate, salariul minim pe țară ar urma să fie stabilit, de la 01.01.2025, în mărime de 6000 de lei; de la 01.01.2026 – 6900 de lei și de la 01.01.2027 – 8130 de lei.

Sprijinirea familiilor cu copii, în vizorul sindicatelor

Sprrijinirea familiilor cu copii a fost și în 2024 în vizorul sindicatelor. Reprezentanții ai centrelor sindicale național-ramurale, precum și alți specialiști din cadrul CNSM, au fost instruiți de către responsabili de la CNAS despre noile modificări în legislație, în vederea facilitării accesului părinților la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, demarate la 1 ianuarie 2024.

„Pe 19 ianuarie 2024, a fost lansată campania de informare, la care am participat și noi, CNSM, și ne-am asumat unele angajamente că vom promova în colectivele noastre, în sindicatele de ramură, informații privitor la aceste indemnizații. Cum se stabilesc, cum se achită, care sunt

particularitățile etc. De menționat că dublarea indemnizației la nașterea copilului este și un rezultat al muncii noastre, a sindicatelor”, a relevat Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM.

Amintim că, începând cu 1 ianuarie 2024, indemnizațiile adresate familiilor cu copii, fiind vorba de indemnizația unică la nașterea copilului, de indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de doi ani, indemnizația lunară pentru creșterea copilului, indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de trei ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se stabilesc de către CNAS, din oficiu, mamei, iar în cazul în care mama nu întrunește condițiile necesare, se stabilește tatălui.

Problema muncii informale, discutată de CNSM cu partenerii sociali

Combaterea muncii informale este o prioritate a CNSM. În acest sens, în luna aprilie, a avut loc ședința de lucru pentru consultarea proiectului Programului național de reducere a muncii nedecarate pentru anii 2024-2025, organizată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

În cadrul ședinței, reprezentanții CNSM au optat pentru urgentarea ajustării și implementării Registrului electronic al salariaților pentru întreaga economie. De asemenea, s-a atras atenția asupra necesității de a reveni la stabilirea coeficienților de multiplicare față de salariul minim pe țară pentru diferențierea salariilor de funcție/salariilor tarifare, precum era prevăzut anterior la pct.2 prim al Hotărârii de guvern cu privire

la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară.

CNSM consideră că Programul trebuie să includă atât acțiuni de stimulare a angajatorilor de a se formaliza, cât și sancțiuni semnificative, care să prevină cazurile de evaziune fiscală și muncă nedecarată. Cum ar fi: interdicția de a participa la achiziții publice a unităților economice în care au fost depistate cazuri de muncă nedecarată; privarea de dreptul de a beneficia de orice subvenții sau beneficii achitate din bugetul public național.

Totodată, reprezentanții CNSM au reiterat necesitatea de a se asigura respectarea convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură, în privința controalelor înopinate.

5 RETROSPECTIVA ANULUI 2024 «

Activitatea CNSM

Ratificarea Convenției OIM nr. 156: o necesitate stringentă

Pentru Republica Moldova, care aspiră să adere la UE, ratificarea Convenției OIM nr. 156 constituie un test de maturitate, o dovadă că este pregătită să respecte drepturile omului sub toate aspectele.

În ședința Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 12 aprilie 2024, una dintre chestiunile incluse pe ordinea de zi a fost cea cu privire la oportunitatea ratificării Convenției OIM nr. 156/1981 privind egalitatea de șanse și egalitatea de tratament pentru lucrători și lucrătoare cu responsabilități familiale.

Convenția OIM nr. 156 a fost aprobată la cea de-a 67-a sesiune a Conferinței Internaționale a Muncii din 3 iunie 1981,

la Geneva. Documentul recunoaște importanța susținerii lucrătorilor cu responsabilități familiale, prin care să fie asigurată o egalitate efectivă de șanse și de tratament între bărbații și femeile care au responsabilități familiale și între acești lucrători și ceilalți angajați. Până la momentul actual, Convenția a fost ratificată de 45 de state.

Convenția nr. 156 și Recomandarea nr. 165/1981 recunosc că multe dintre problemele cu care se confruntă toți lucrătorii sunt agravate în cazul lucrătorilor cu responsabilități familiale și, prin urmare, este necesar de a îmbunătăți condițiile acestora, atât prin măsuri care să răspundă nevoilor lor speciale, cât și prin măsuri menite să îmbunătățească condițiile lucrătorilor în general.

CNSM solicită majorarea cu 30%, de la 1 iulie, a salariilor în sănătate

În luna iunie, în ajunul Zilei lucrătorului medical și farmacistului, CNSM a expediat o scrisoare premierului Dorin Recean, președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, președintelui Parlamentului, Igor Grosu, prin care a solicitat majorarea cu 30%, de la 1 iulie, a salariilor de funcție ale angajaților din sfera sănătății, precum și a personalului medical din domeniul asistenței sociale.

„Chiar dacă se întreprind unele măsuri de îmbunătățire, sistemul medical din țară se confruntă în continuare cu multiple provocări, cum ar fi deficitul cadrelor medicale, care în anul 2023 a constituit circa 2000 de medici și 3000 de asistenți medicali și moașe, deopotrivă cu vârsta medie

înaintată a personalului medical (20% de medici și 13% de asistenți medicali), mai cu seamă în mediul rural”, se menționa în scrisoare.

Salariile din sistemul nostru medical sunt mult inferioare celor acordate medicilor și asistenților medicali din România, motiv pentru care mulți dintre tinerii preferă să se angajeze în țara vecină. Astfel, din cauza volumului de lucru sporit, prezenței riscurilor psihosociale în activitate, care afectează starea de sănătate a angajaților prin stres și stări de anxietate, responsabilități înalte, necesități de a activa peste orele de program, și remunerării nemotivate, în raport cu munca depusă, este dificilă atât menținerea specialiștilor cu experiență, cât și atragerea celor tineri.

Sindicatele și patronatul pledează la unison pentru majorarea salariului minim

CNSM și Confederația Națională a Patronatului din Moldova, în persoana lui Igor Zubcu, președintele CNSM, și, respectiv, Leonid Cerescu, președintele CNPM, au semnat în luna septembrie un demers pe care l-au expediat premierului Dorin Recean.

CNPM și CNSM au propus stabilirea, de la 1 ianuarie 2025, a salariului minim în mărime de 6000 de lei, astfel încât să fie asigurată o creștere constantă și echilibrată a salariului minim în următorii ani, pentru implementarea prevederilor Directivei UE 2022/2041. Principalul argument este că salariul minim de 5 mii de lei, stabilit la 1 ianuarie 2024, asigură doar circa 70% din minimul de existență pentru un salariat și un copil minor, iar economia națională în continuare se confruntă cu provocări în

menținerea și atragerea forței de muncă.

„Majorarea salariului minim este nu doar necesară, dar și benefică pentru întreaga societate, fiind un instrument important nu doar pentru reducerea sărăciei și a fluctuației de personal, dar și de susținere a economiei naționale datorită stimulării consumului și majorării veniturilor bugetului public național”, se menționa în demers.

În contextul celor expuse și având în vedere situația social-economică din țară, CNPM și CNSM propun stabilirea, începând cu 1 ianuarie 2025, a salariului minim în mărime de 6000 de lei, astfel încât să fie asigurată o creștere constantă și echilibrată a salariului minim în următorii ani, asigurând implementarea prevederilor Directivei UE 2022/2041”, constată în încheiere autorii demersului.

Dascălii cer salarii mai mari cu cel puțin 15 la sută

Luna decembrie 2024 a fost marcată de proteste. CNSM și Federația Sindicală a Educației și Științei au organizat proteste în fața Parlamentului. „Vrem salarii decente!”, „Investiți în educație!”, „Cu așa salarizare, grădinița, școala, moare!” – sunt doar câteva dintre sloganele strigate sau expuse pe panouri de către sutele de dascăli, nemulțumiți de majorarea salarială cu doar 9 la sută, anunțată de Guvern.

„Mă bucur că suntem într-un număr atât de mare la acest eveniment. Ne-am adunat aici nu ca să cerem, ne-am adunat ca să dăm. Să dăm încă o șansă cabinetului de miniștri, legislativului să se așeze la masa de dialog social, ca într-un parteneriat social veritabil să aibă loc un schimb de informații, consultări, negocieri pentru stabilirea salariului minim pentru anul 2025”, a declarat Igor Zubcu, președintele CNSM.

„Nu și-a dorit nimeni dintre cei care astăzi sunt în stradă un brad împodobit în niște cerințe. Și-au dorit o pregătire bună a procesului de studiu, să-și îndeplinească bine sarcina la locul de muncă, dar astăzi suntem cu niște cerințe pentru că avem nevoie să fim auziți”, a spus Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM.

» RETROSPECTIVA ANULUI 2024 6

Activitatea sindicală

Partenerii sociali din agricultură au modificat Convenția colectivă

Pentru sindicaliștii din ramura agriculturii, prima lună din anul 2024 a fost marcată prin semnarea unui acord de modificare a Convenției colective.

Urmare a negocierilor dintre partenerii sociali din ramura agricolă, Federația Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind”, Federația Națională a Patronatelor din Agricultură și Industria Alimentară și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare au semnat Protocolul-Acord de modificare a Convenției colective (nivel de ramură), prelungită pentru anii 2023-2026.

Documentul prevede modificarea punctului 24 al Convenției, care se referă la stabilirea salariului tarifar pentru categoria I

de calificare în agricultură, industria prelucrătoare, inclusiv alimentară, și ramurile conexe.

Vasile Mămăligă, președintele Federației „Agroindsind”, a spus atunci că acest document este de o importanță majoră pentru salariații din agricultură, întrucât se stabilește un nou cuantum, majorat, al salariului tarifar pentru categoria I de calificare pe domeniul de activitate.

Liderul sindical a specificat că această modificare era una necesară și stringentă, deoarece salariul mediu în agricultură este de circa 60 la sută din media pe economie, iar în industria alimentară acest indicator este de 80 la sută din salariul mediu pe economie.

FSEȘ a înaintat o serie de revendicări Ministerului Educației și Cercetării

Problemele cadrelor didactice au fost mereu în vizorul sindicaliștilor din educație, dar și al CNSM. Pe 7 martie, la Casa Sindicatelor, a avut loc ședința ordinară a Comisiei de consultări și negocieri colective nivel de ramură: Ministerul Educației și Cercetării – Federația Sindicală a Educației și Științei (FSEȘ). Principalul subiect pe ordinea de zi a fost înaintarea revendicărilor aprobate de Biroul Executiv al FSEȘ la 29 februarie 2024.

Sindicaliștii au reiterat necesitatea de a modifica și completa cadrul legal aferent majorării veniturilor salariaților din ramura educației și științei prin rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024, astfel încât pentru calcularea salariilor angajaților

din sectorul bugetar, începând cu 1 ianuarie 2024, să fie stabilită valoarea de referință generală în mărime de 2100 de lei, iar pentru cadrele didactice, științifico-didactice, științifice și de conducere – 2300 de lei. De asemenea, sindicaliștii au cerut majorarea sporului lunar pentru titlul științific sau științifico-didactic.

Alte revendicări se referă la majorarea și diferențierea retribuirii muncii personalului cu studii superioare și studii profesionale tehnice post-secundare non-tertiare; acordarea ajutorului material conform prevederilor art. 1651 din Codul muncii, a premiului unic și premiului anual conform art. 21 și art. 211 din Legea nr. 270/2018; stabilirea compensației bănești cadrelor didactice și de conducere din învățământul profesional tehnic ș.a.

Federația „Sindsilva” a semnat Convenția colectivă, un document important

În 26 ianuarie, Federația Sindicatelor din Silvicultură „Sindsilva” și Agenția „Moldsilva” au încheiat Convenția colectivă (nivel ramural), valabilă pentru perioada anilor 2024-2027. Documentul a fost semnat de Ghenadie Grubii, președintele Federației „Sindsilva”, și Valeriu Caisin, directorul Agenției „Moldsilva”.

Comisia pentru consultări și negocieri colective la nivelul ramurii silvice a depus un efort enorm pentru a elabora un document solid, care să asigure garanții sociale pentru membrii de sindicat.

Convenția colectivă va constitui, pe de o parte, un temel solid pentru salariarea angajaților, protecția muncii și a drepturilor lucrătorilor silvici, iar pe de alta, va asigu-

ra sporirea productivității, creșterea disciplinei de muncă și a măsurilor antifraudă, precum și reducerea ilegalităților în domeniu.

La insistența sindicaliștilor, în Convenția colectivă au fost introduse un șir de prevederi, de care vor beneficia circa 30 de mii de persoane care își desfășoară activitatea în ramura silvică.

Printre principalele pot fi menționate: concediul suplimentar, zile de odihnă plătite și reduceri de program; sporul pentru vechimea în muncă; acordarea unor gratificații de atitudine pentru participarea la extinderea pădurilor (spor acordat în premieră); premii, ajutoare materiale; angajări decente, condiții adecvate pentru stimularea integrității profesionale a salariaților etc.

Parteneriat sindical în domeniul culturii între cele două maluri de Prut

Liderii Federației FAIR-MediaSind, organizația reprezentativă din Cultură și Mass-Media din România, și liderii Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură din Republica Moldova, au evaluat în februarie, la Chișinău, stadiul Acordului de colaborare și parteneriat pentru anii 2023-2027, încheiat în anul precedent. Întrevederea a avut loc la Casa Sindicatelor.

Potrivit Departamentului comunicare FAIR-MediaSind, documentul a fost semnat, în data de 17 martie 2023, de Leonard Octavian Pădureț, președintele FAIR-MediaSind, Cristinel Godinac, președinte executiv al acestei federații, și Nicolae

Garaz, președintele FSLC. La eveniment au participat Sorin Torică, vicepreședinte al Federației FAIR-MediaSind, Nadejda Andronic, vicepreședinte al FSLC, și Tatiana Cazacu, șefa Secției protecție juridică și social-economică a FSLC.

Parteneriatul își propune să consolideze relațiile de prietenie și cooperare existente, pentru a promova un sindicalism democratic, participativ și reprezentativ în avantajul membrilor organizațiilor semnatare.

Totodată, cooperarea își propune să rezolve problemele legate de provocările de pe piața forței de muncă, precum și problemele care vizează aspectele sociale și economice din cele două țări, în contextul dezvoltării democrației sindicale.

7 RETROSPECTIVA ANULUI 2024

Activitatea sindicală

Sindicaliști din ramura agroalimentară din Europa s-au reunit la Chișinău

În contextul războiului din Ucraina și al pericolelor care planează asupra sa, Republica Moldova trezește în ultimul timp tot mai mult interesul structurilor internaționale. În plus, amplasarea sa geografică fac din Republica Moldova o zonă de importanță strategică.

Sindicatul nu fac excepție în această dinamică. În perioada 4-5 aprilie, la Chișinău au fost organizate dezbateri asupra provocărilor pe care le întâmpină organizațiile sindicale din Republica Moldova, Ucraina și Georgia în procesul lor de integrare în Uniunea Europeană. Conferința internațională, organizată de către Organizația Internațională a Angajaților din Ramura Alimentară și Tutungerie, Agricultură, Restaurante și Hoteluri (IUF) și Federația Europeană a Sindicatelor din

Alimentație, Agricultură și Turism (EFFAT), a reunit sindicate din R. Moldova, Ucraina, Georgia, Italia și Danemarca.

La eveniment a fost prezentă Sue Longley, secretar general al IUF, care a subliniat importanța consolidării relațiilor de colaborare între afiliații săi pentru a împărtăși experiența privind procesele de integrare în Uniunea Europeană.

„Scopul acestui schimb de experiență este ca vocea organizațiilor sindicale să fie auzită și drepturile salariale, membrii ai sindicatelor, să fie respectate în conformitate cu standardele internaționale din domeniul muncii”, a declarat Sue Longley.

Secretarul general al IUF a mai adăugat că pentru organizatori este o oportunitate valoroasă să se afle în Republica Moldova și să discute despre situația din această țară.

Combaterea violenței, pe agenda sindicatelor

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură, în cooperare cu Comisia de Femei a CNSM, a organizat, în octombrie 2024, un seminar de instruire cu genericul „Consolidarea capacităților liderilor și activiștilor sindicali privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii”, la care au participat președinți ai organizațiilor sindicale primare din ramura culturii.

Președinta Comisiei de Femei a CNSM și-a exprimat speranța că cunoștințele acumulate de către participanții la seminar vor fi diseminate la nivel de unitate, iar în contractele colective de muncă vor fi incluse prevederi care au în vizor necesitatea prevenirii și combaterii cazurilor de violență și hărțuire la locul de muncă.

Nicolae Garaz, președintele FSLC, a subliniat actualitatea și importanța temei abordate, precum și necesitatea colaborării sindicatelor cu partenerii sociali, cu organizațiile societății civile, pentru a combate fenomenul violenței și hărțuirii în lumea muncii, inclusiv prin consolidarea dialogului social la nivel de unitate.

Angela Otean, președinta Comisiei de Femei a CNSM, a subliniat rolul Convenției OIM nr. 190 privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii și despre eforturile CNSM și ale partenerilor sociali de a ratifica și implementa această convenție.

Reprezentanți ai BWI, în vizită în Republica Moldova

Lideri sindicali din Suedia, care colaborează cu sindicate din Republica Moldova în cadrul unor proiecte ale Federației Internaționale BWI, au efectuat o vizită de lucru la Chișinău.

Christer Walivaara, Thomas Janson și Mihail Kartashev au discutat cu conducerea Federației Sindicale „Sindenergo” a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova. În cadrul întrevederii, au fost discutate activitățile desfășurate de Federația „Sindenergo”, cu sprijinul BWI Global Union, despre proiectele viitoare, despre provocările întâmpinate în procesul de negociere a Convenției colective la nivelul ramurii energetice.

BWI – Federația Internațională a Lucră-

torilor din Construcții și Industria Lemnului – este un sindicat global, care reunește sindicate libere și democratice cu membri din sectoarele construcții, materiale de construcții, lemn, silvicultură și domeniul conex. BWI reunește 351 de sindicate și reprezintă aproximativ 12 milioane de membri în 117 țări.

Sediul central este la Geneva, Elveția. Birourile regionale și birourile de proiect sunt situate în Panama, Malaysia, Africa de Sud, India, Burkina Faso, Kenya și Brazilia. Misiunea BWI este să susțină dezvoltarea sindicatelor în întreaga lume, să promoveze și să pună în aplicare drepturile lucrătorilor, în contextul dezvoltării durabile.

Federația „Sindenergo”, Federația „Sindicons” și Federația „Sindsilva” sunt membre ale BWI.

Sindicaliștii din construcții, la ora bilanțului

Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS” a organizat conferința anuală de evaluare a activităților din anul 2024 și de planificare a acestora pentru anul 2025. Conferința a întrunit lideri și activiști sindicali din ramură, precum și parteneri sociali.

În cadrul conferinței, Victor Talmaci, președintele Federației „SINDICONS”, a prezentat raportul privind activitatea Comitetului Executiv al Federației pe perioada decembrie 2023 – decembrie 2024.

Astfel, Federația „SINDICONS” va solicita partenerilor sociali din ramură includerea în planul de activitate a Comisiei ramurale pentru consultări și negocieri colective

pe anul 2025 a celor mai importante și actuale probleme cu care se confruntă ramura.

Printre problemele comunicate de sindicaliști menționăm următoarele: exodul masiv al forței de muncă, criza energetică ce poate afecta ramura, în special, industria materialelor de construcții, munca „la negru”, inclusiv provocările cu care se confruntă ramura construcțiilor din Republica Moldova în context regional.

De asemenea, sindicaliștii și-au propus să continue campania de dare de seamă și alegeri până la data de 8 august 2025, în vederea evitării unor impedimente în organizarea lucrărilor Congresului VIII al Federației „SINDICONS”, care urmează a fi desfășurat pe 12 septembrie 2025.

» RETROSPECTIVA ANULUI 2024 8

Eroinele noastre

Unul dintre cele mai importante evenimente care au avut loc anul trecut a fost, desigur, Concursul organizațiilor sindicale primare. Majoritatea laureaților au fost femei. Este interesant că acest eveniment a avut o interferență cu promovarea Convențiilor OIM 156 și 190. Pe umerii doamnelor cade cea mai mare povară: și munca, și educația copiilor, și menajul, și gătitul bucatelor. Deși nici bărbații n-au stat cu mâinile în șolduri, le oferim în continuare cuvântul lor, eroinelor noastre...

Viorica Ursu: „Suntem o echipă care are grijă în permanență de salariații noștri”

De 21 de ani este membră a familiei sindicale, iar de patru ani, președintă a Comitetului sindical al salariaților Universității Tehnice a Moldovei (UTM). Vorbim despre Viorica Ursu, juristă, conferențiar universitar, doctor în drept, un angajat dedicat și cu o pasiune reală pentru munca sa. Spune că nu i-a fost ușor și nici acum nu îi este. A luat totul de la zero, a trebuit să împartă timpul și cu familia, dar le depășește pe toate, pentru că are și susținerea administrației universității.

„Da, m-am confruntat cu multe probleme la început, pentru că funcția de lider sindical era ceva nou pentru mine. Am învățat totul din mers, ghidată, bineînțeles, de colegii de la Federația Sindicală a Educației și Științei, de la CNSM, care m-au susținut în toate. Avem multe proiecte care sunt puse pe roate și le dezvoltăm în fiecare an”, ne-a spus Viorica Ursu.

Iulia Ceaglei: „Înfruntând provocări și promovând drepturile salariaților, devenim mai puternici”

În cadrul Direcției Management operațional al Inspectoratului General al Poliției, un nume strălucite în lumina angajamentului și devotamentului pentru drepturile colegilor săi – Iulia Ceaglei, comisar principal. Activând cu pasiune și dedicare începând din anul 2013, Iulia Ceaglei a devenit membru de sindicat, apoi și lider de organizație sindicală primară în subdiviziunea în care muncește. De mai bine de un an, Iulia acceptă o astfel de misiune îndrăznească și necesară – aceea de a reprezenta drepturile și interesele salariaților, ale colegilor săi. În această poziție, s-a remarcat prin hotărâre și determinare, acționând cu fermitate în favoarea membrilor organizației pe care o conduce și promovând principiile fundamentale ale solidarității sindicale.

Natalia Tăvăluc: Un lider sindical trebuie să ardă, la figurat

Inteligentă, perseverentă, empatică, cu bun-simț, cu multă răbdare și dăruire de sine – așa este Natalia Tăvăluc, președinta organizației sindicale primare de la SRL „Orhei-Gaz”. Dar cel mai important e că acolo unde a lucrat și lucrează în prezent a fost și este lider. Ba mai mult, atrage în jurul său oamenii ca un magnet. Este campioană a Moldovei la atletica ușoară, iar sportul a învățat-o că trebuie să treacă peste orice barieră, oricât de greu ar părea obstacolul. A fost și directorul unei mari întreprinderi din orașul Orhei. În ultimii 20 de ani, însă, Natalia Tăvăluc activează la SRL „Orhei-Gaz”, dintre care de opt ani este președinta al comitetului sindical de la întreprindere, iar patru ani a fost vicepreședinta al comitetului sindical.

„Am colaborat cu cinci directori ai „Orhei-Gaz”, iar cu trei dintre ei – în calitate de lider sindical. Nu a existat nici un caz în care să nu ajungem la un numitor comun, iar administrația să nu dea curs solicitărilor comitetului sindical”, ni s-a destăinuit Natalia Tăvăluc.

Liderul sindical care lucrează „cu cele mai sincere ființe din lume”

Încă fiind elevă, îi plăceau copiii și adora să desfășoare activități cu cei mici. Era într-o dilemă atunci când trebuia să absolvească clasa a 9-a – să se facă învățătoare sau asistentă medicală? Dar simțea că cea de dascăl îi este mai aproape de suflet. Așa că, după absolvirea gimnaziului, a depus actele la Colegiul Pedagogic „Alexandru cel Bun” din Călărași.

Așa și-a început cariera de pedagog Lidia Rusnac, educatoare și lider sindical la Creșa-grădiniță din satul Pârlița, raionul Ungheni. Femeia are deja o carieră strălucitoare de peste 11 ani ca pedagog și vorbește cu drag despre munca sa: „E o profesie foarte frumoasă, foarte interesantă, pentru că lucrez cu cele mai sincere, frumoase și dragi ființe din lume – copiii”.

De patru ani, Lidia Rusnac este și președinta al comitetului sindical de la creșa-grădiniță. A fost aleasă pentru această funcție în mod unanim de către toți angajații de la această instituție de educație timpurie, iar decizia salariaților a luat-o prin surprindere.

Nadejda SOROCEAN: „Suntem un colectiv unit de oameni solidari, care împărtășesc aceleași principii”

– Doamnă Sorocean, multă vreme, angajații structurilor de forță nici nu aveau dreptul la asociere într-un sindicat. A fost modificată legislația, datorită insistenței sindicaliștilor, pentru a nu fi lipsiți de drepturile prevăzute de Constituție. Cum e să fii lider sindical într-un penitenciar, păzindu-i pe alții, pe infractori?

– E un lucru ce impune multă muncă, dăruire de sine și responsabilitate. Activitatea noastră este una specifică, cu condiții deosebite, ce comportă anumite riscuri profesionale. Avem de a face cu oameni cu diferite caractere, fiecare cu soarta sa, oameni care au încălcat legea în diverse circumstanțe și acum își ispășesc pedeapsa, dar sunt oameni și trebuie tratați ca atare. Desigur, niciodată nu știi ce e în mintea deținutului și trebuie să fii pregătit pentru orice situație, fiindcă unul poate fi calm și resemnat, așteptându-și liberarea, dar altul poate fi nervos, disperat... Angajații trebuie să fie foarte bine pregătiți din punct de vedere fizic, psihologic, mental, să găsească înțelegere și limbaj comun cu cei de care răspunde.

Lilia Savin: „Îmi plac provocările care îmi oferă posibilitatea de a crește”

Educator, învățător, psiholog, contabil, frizer universal, make-up artist. Sunt profesii pe care a reușit să le îmbrățișeze un singur om – Lilia Savin, care este și formator sindical de nivel național. Dar calea către succes nu a fost deloc ușoară – a fost multă muncă, ambiție și școlarizare.

„Învătam totul din mers. Așa am ajuns să fiu membru al Biroului Executiv al organizației sindicale raionale a FSEȘ, ca acolo deja să mă descopere ex-președintele Timofei Gherman, care a fost înaintea mea, și să-mi spună: „Uite, eu plec și te vād pe tine lider sindical”. La care eu i-am zis că nu știu cât de multă încredere au ceilalți salariați în mine, dacă vād ei în mine un potențial lider sindical.

„Îmi plac provocările care îmi oferă posibilitatea de creștere. Așa mă descopăr pe mine și îmi vād alte calități. Acum sunt la al doilea mandat în calitate de președinta al organizației raionale Ungheni a FSEȘ”, ni s-a destăinuit Lilia Savin.

9 RETROSPECTIVA ANULUI 2024

Eroinele noastre

Ana Stelea: „Să fii membru de sindicat nu este totul”

Își aduce aminte cu drag și emoții mari despre anul 2004, atunci când a pășit pentru prima dată pe tărâmul pedagogic, imediat după facultatea de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, fiind angajată în calitate de profesoară de limba engleză în Școala medie nr. 15 din Bălți. De atunci a și pornit activitatea ca membru de sindicat cu acte în regulă, pe care o desfășoară cu dăruire până în prezent. Vorbim despre Ana Stelea, președinta organizației sindicale primare din cadrul Gimnaziului Hîjdieni, raionul Glodeni, funcție pe care o deține din anul 2019.

„Din 2019 până în prezent, sunt membru al Consiliului raional și al Biroului Executiv, al Centrului Sindical Ramural Teritorial (CSRT) Glodeni al Federației

Sindicale a Educației și Științei. Verticalitatea, onestitatea, activismul, ambiția, perseverența și echilibrul emoțional, pentru a ține piept provocărilor, sunt doar câteva dintre calitățile pe care trebuie să le posedă un lider sindical bun”.

Marianna DONȚU: „A fost o experiență care m-a ajutat să cresc în plan profesional”

– Doamnă Donțu, cred că a fi lider sindical într-un penitenciar, unde sunt condiții speciale de activitate și există riscuri de care noi, muritorii de rând, nici nu bănuim, e și o mare responsabilitate.

– Da, aveți dreptate. A fi lider sindical într-un penitenciar este o sarcină extrem de complexă și responsabilă, care necesită determinare, curaj, loialitate față de membrii sindicatului, încercând să reprezinti și să aperi cât mai eficient drepturile și interesele lor.

– Câți membri de sindicat sunt în organizația dvs. și care e proporția sindicalizării în colectiv?

– La ora actuală, în cadrul instituției sunt 154 de membri de sindicat. Având în vedere că proporția membrilor de sindicat este ridicată, de aproximativ 92%, acest lucru denotă o solidaritate și coeziune puternică între angajații instituției, arată că există o mobilizare și implicare semnificativă a personalului în activitățile sindicale. Acest lucru poate fi interpretat ca un semn al unei relații de încredere și colaborare între angajați, precum și între aceștia și conducerea instituției.

– Ce a însemnat pentru dvs. Concursul OSP și cum v-a motivat în plan profesional și personal?

– În ceea ce privește Concursul organizațiilor sindicale primare, am avut o senzație de împlinire și satisfacție, știind că eforturile mele au fost apreciate. A fost o oportunitate de a-mi implica activ și de a-mi dezvoltă abilitățile de lider și de negociator. M-a motivat să devin un activist vocal și mai implicat în îmbunătățirea condițiilor de muncă și a drepturilor personalului.

Ina ANTONIUC: „A fost în primul rând o provocare, dar care mi-a adus și satisfacție”

– Doamnă Antoniuc, în sfera deservirii sociale, mai ales acolo unde e vorba de servicii locale, de obicei, angajații sunt, majoritatea, bărbați. Cum vă simțiți în colectivul întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative Ciocana, mun. Chișinău, unde sunteți președinta organizației sindicale primare?

– Într-adevăr, în sfera de servicii locativ-comunale, majoritatea angajaților sunt bărbați. Nu contează câți bărbați sau femei activează în colectiv. Important este ca fiecare om să fie auzit, ascultat și apreciat. Doar o comunicare eficientă asigură o atmosferă plăcută pentru angajați. Și acest lucru am izbutit să-l facem în colectivul nostru. Este important să promovăm egalitatea de gen și să

asigurăm un mediu de lucru incluziv și echitabil pentru toți angajații. În același timp, organizația sindicală contribuie la crearea și dezvoltarea unei culturi organizaționale în care fiecare voce este auzită și valorizată. Sper din toată inima că toți angajații noștri se simt bine și reușim să ne facem munca onest și cu responsabilitate.

Valentina PODSTREL:

„E o onoare să fii lider sindical, dar aceasta implică și responsabilități”

La prima ședință a studenților de la Școala-bază de Medicină din Chișinău (actualmente, Colegiul Național de Medicină și Farmacie), prin vot deschis, a fost aleasă președinte al organizației sindicale. Așa a început frumoasa călătorie în viața sindicală, ne spune Valentina Podstrel, președinta Comitetului sindical de la CNAM, premiantă a concursului organizațiilor sindicale primare al CNSM la categoria Excelență și creativitate sindicală.

– Doamna Podstrel, cum este să fii lider sindical?

– Este o onoare să fii lider sindical, dar, totodată, aceasta implică și o serie de responsabilități și provocări. A fi lider sindical este o sarcină solitan-

tă, pe alocuri și stresantă, dar care aduce mari satisfacții, având în vedere impactul pozitiv pe care îl poate avea asupra vieților sindicalistilor. O parte esențială a rolului său este negocierea Contractului colectiv de muncă, a condițiilor de muncă ale salariaților. Pentru a soluționa aceste situații, este necesar ca liderii să fie bine informați despre drepturile salariaților și legislația muncii.

Elena BABA: „Concursul a însemnat o provocare frumoasă și utilă”

„Pentru funcționarii vamali, organizația sindicală înseamnă, înainte de toate, garanția apărării intereselor legitime ale fiecărui angajat, siguranța remunerării corespunzătoare a muncii, asigurarea dreptului la protecția socială și la măsurile specifice de protecție a sănătății și securității, având în vedere statutul special al serviciului public prestat. Funcționarii vamali sunt angajați care zi de zi sunt expuși la diverse riscuri, având în vedere programul de lucru (inclusiv nocturn), contactul permanent cu cetățeni și cu agenți economici, amplasarea posturilor de muncă (unele posturi vamale se află în imediata apropiere de zonele de conflict armat – la frontiera cu Ucraina). Respectiv, anticiparea situațiilor de risc, prevenirea cazurilor speciale și excepționale ce ar putea afecta direct integritatea și sănătatea funcționarilor vamali constituie prioritatea de bază a organelor vamale în materie de management al resurselor umane, sarcină care este posibil de realizat doar cu suportul și în comun cu organizațiile sindicale”.

Natalia ANGHEL: „Ceea ce mi-am plănuț să fac, fac neapărat, chiar dacă ar trebui să răstorn munții”

A făcut studii în psihologie și managementul resurselor umane, dar s-a regăsit în poliție, iar experiența de psiholog și pedagog au ajutat-o atunci când mergea să contribuie la menținerea ordinii publice. E vorba de Natalia Anghel, liderul sindical de la Centrul Național Anticorupție.

„După o scurtă carieră de pedagog, de doi ani și jumătate, am înțeles că salariul de profesor nu face față cheltuielilor familiei mele. Și am reușit să depun actele pentru a activa în poliție. Din 2006 până în 2013, am lucrat în Chișinău, în Regimentul de Patrulă și Sătină „SCUT”. Din 2014 până în 2017, am activat în cadrul Inspectoratului de Poliție al sectorului Râșcani, municipiul Chișinău. În 2017, am început să lucrez la CNA și, totodată, să studiez la a doua facultate – cea de drept”, ne-a relatat Natalia Anghel.

„Ceea ce mi-am plănuț să fac, fac neapărat, chiar dacă ar trebui să răstorn munții. Sunt și pedantă, iar uneori cred că exagerez în acest sens. Întotdeauna îmi place ca totul să fie ca la carte”, a spus Natalia, atunci când am întrebat-o cum s-ar caracteriza, în câteva cuvinte.

» RETROSPECTIVA ANULUI 2024 10

Eroinele noastre

Rodica TATARU: „Acest premiu este o sursă de inspirație pentru mine în viața sindicală”

A aderat la mișcarea sindicală încă de pe băncile facultății, când era studentă la filologie rusă de la Universitatea de Stat din Tiraspol. De atunci a manifestat un interes deosebit față de activitatea sindicală și a participat activ la diverse ateliere de lucru și activități interactive. Ulterior, a devenit membru al organizației sindicale primare a Liceului Teoretic „Titu Maiorescu”, unde a continuat să se implice în susținerea drepturilor colegilor săi.

Vorbim despre Rodica Tataru, președinta organizației sindicale primare de la Direcția generală educație, tineret și sport din Chișinău, cu o vechime în această organizație de 23 de ani. Funcția de lider o deține din 2017.

Întrebată despre provocările, dar și despre problemele cu care se confruntă, Rodica Tataru ne spune că acestea au fost multe. „Una dintre acestea fiind gestionarea conflictelor minore între membrii de colective, care pot afecta coeziunea și eficiența sindicatului. De asemenea, atragerea și menținerea tinerilor în sindicat reprezintă o altă provocare, mai ales când vine vorba de implicarea lor activă în acțiuni colective și în proiecte.

Ina BUȚCU, liderul sindical care învață în același timp cu copiii săi

Este lider sindical de numai trei ani, dar a reușit să aplaneze mai multe conflicte la locul de muncă. Fire sociabilă și optimistă, cu multă răbdare, Ina Buțcu este un exemplu pentru tinerii membri de sindicat de la Liceul Teoretic din Pepeni, Sângerei.

Ina Buțcu își amintește că una dintre problemele pe care a reușit să le soluționeze în favoarea membrilor de sindicat îi viza pe salariații pensionari.

„Fostul director al liceului a încheiat contracte individuale de muncă cu salariații care sunt la pensie, până la data de 31 mai, dar, de fapt, aceste contracte trebuiau să fie încheiate până la data de 31 august. Era vorba și de profesori, și de lucrători tehnici. Am mers să discut cu fostul director. El m-a întrebat dacă pensionarii respectivi sunt membri de sindicat. Am spus „Da” și am adus argumente în favoarea membrilor de sindicat. Ulterior, contractele individuale de muncă respective au fost prelungite până la 31 august”.

Dintre cei 90 de salariați ai Liceului Teoretic de la Pepeni, 80 sunt membri de sindicat, adică 89% dintre angajații instituției.

Snejana ADAM: „În plan personal, participarea la concurs a însemnat o experiență nemaipomenit de utilă”

Organizația sindicală primară a grădiniței nr.1 „Florile dalbe” din Drochia este parte componentă a Federației Sindicale a Educației și Științei. Nu e un secret, FSEȘ este una dintre cele mai numeroase, mai combative, mai unite, mai puternice federații ale CNSM. Chiar dacă organizația noastră sindicală primară numeric este mică, în orice activități pe care le organizăm, suntem decisi, siguri de ceea ce facem, de ceea ce solicităm. Dialogul social pe care îl desfășurăm se diversifică, pentru că, fie că e vorba de grădinițe din oraș, fie de la sat, acesta trebuie dus, la început, cu administrația instituției. Mai apoi, sindicatul din instituție, împreună cu administrația, negociază cu primăria.

Educația este unul din principalii piloni ai propășirii țării. Iar calitatea vieții de mâine depinde, în mare măsură, de calitatea educației de astăzi. Sub acest slogan activăm, la momentul actual, iar toți cei 56 de salariați ai instituției sunt membri de sindicat. În protejarea drepturilor angajaților, o importanță deosebită o au activitățile comune ale celor cinci instituții preșcolare din oraș.

Lilia ȘTERBEȚ: „Premiul a ridicat standardele sindicatului pe care îl reprezintă”

A fost încântată de oportunitatea de a participa la Concursul organizațiilor sindicale primare, unde a devenit câștigătoare la Categoria „Promovarea valorilor europene prin sindicat”. Se deosebesc de alți colegi pentru că instituția în care muncește se aliniază obiectivelor și valorilor europene pe care le promovează în mod special prin intermediul Centrului de Informare al UE care activează în Biblioteca Publică Raională.

Vorbim despre Lilia Șterbeț, președinta organizației sindicale primare a Bibliotecii raionale „Antonie Plămădeală” din Hâncești, cu o vechime în această organizație de 10 ani. Funcția de lider o deține din anul 2015.

„Participând la acest concurs, am învățat lucruri noi, am acumulat experiență, am colaborat mai eficient cu colegii. Premiul a ridicat standardele și ne-a încurajat să stabilim obiective și mai ambițioase pentru viitor, atât în ceea ce privește reprezentarea membrilor, cât și în implementarea de noi proiecte și servicii de dezvoltare a competențelor”, susține Lilia Șterbeț.

Lilia TERENTIEV: „Acest concurs mi-a schimbat viața”

Îmbină cu brio funcțiile de specialist coordonator evidența gazelor naturale, de lider sindical și cea de mamă. Cu toate se descurcă de minune. Fire calmă, răbdătoare și perseverentă, spune că o persoană poate atinge orice scop și-a propus, dacă are dorință, răbdare și lucrează pentru ca visele să devină realitate. Este vorba de Lilia Terentiev, membru al comitetului sindical din cadrul SRL „Ialoveni-Gaz”, întreprindere în care toți cei 587 de salariați sunt membri de sindicat.

Lilia Terentiev este și președinta Comisiei de Tineret din Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice. A fost aleasă în această funcție după ce a participat, acum trei ani, la concursul „Tânăr lider sindical”, organizat de federația de profil, unde a obținut locul I.

Eroina noastră activează la SRL „Ialoveni-Gaz” în calitate de specialist coordonator evidența gazelor naturale, după ce a absolvit Universitatea Tehnică din Moldova, Facultatea Urbanism și Arhitectură, specialitatea „Instalații și sisteme de alimentare cu căldură, gaze și ventilație”.

Veronica JACOTA: „Acest premiu a validat munca și dedicarea pe care le-am investit în activitatea sindicală”

A aderat la mișcarea sindicală în anul 2010, imediat ce a revenit din concediul de maternitate. Tot de atunci este membră de sindicat, dar și președintă a Organizației sindicale primare a Inspectoratului de Poliție Călărași. De asemenea, tot ea este și învingătoare în cadrul concursului organizațiilor sindicale primare, organizat de CNSM. Vorbim despre Veronica Jacota.

„Câștigarea concursului la categoria „Promovarea imaginii sindicatelor” este o realizare remarcabilă și reflectă munca dedicată și inovația adusă în activitatea sindicală. Ceea ce, probabil, m-a deosebit de alți colegi, poate fi atribuit mai multor factori: Implementarea unor proiecte și inițiative inovatoare care au adus beneficii palpabile membrilor de sindicat. Comunicarea clară și concisă a mesajelor cheie, astfel încât acestea să fie ușor de înțeles și de reținut de către toți membrii de sindicat.

Menținerea transparenței în toate acțiunile și deciziile luate, ceea ce a construit încrederea membrilor. Toți acești factori au contribuit la recunoașterea eforturilor și a realizărilor în domeniul sindical, diferențându-ne de alți colegi și ducând la câștigarea competiției”.

Economistul

Modificările efectuate în Codul fiscal pentru anul 2025 privind impozitul pe venit

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Potrivit articolului 33 din Codul fiscal, fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360.000 de lei, are dreptul la o scutire personală în valoare de 29.700 de lei pe an (2475 de lei lunar).

Scutirea personală majoră constituie 34620 de lei pe an (2885 de lei lunar) pentru orice persoană care:

a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala actinică provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobil;

b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobil;

c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Afganistan;

d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Afganistan;

e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate;

f) este pensionar-victimă a represiunilor politice, ulterior reabilitată.

Persoana fizică rezidentă, aflată în relații de căsătorie cu orice persoană specificată mai sus, are dreptul la o scutire suplimentară în valoare de 21780 de lei anual (1815 lei lunar), cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.

Scutiri pentru persoanele întreținute

Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în valoare de 9900 de lei anual (825 de lei lunar) pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția persoanelor cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, a persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, pentru care scutirea consti-

tuie 21780 de lei anual (1815 lei lunar).

Persoană întreținută este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:

a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părintii sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;

b) are un venit ce nu depășește suma de 12400 de lei anual (1033,33 lei lunar). La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate.

Curatorul minorilor în vârstă de la 14 până la 18 ani și tutorele legal au dreptul la o scutire suplimentară în mărime de 9900 de lei anual (825 de lei lunar), în funcție de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă și/sau curatelă, dacă are un venit ce nu depășește suma de 12400 de lei anual (1033,33 lei lunar).

Scutirea pentru persoanele întreținute se aplică din luna următoare lunii apariției acestui drept.

Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice

Potrivit Articolul 35 secund din Codul fiscal, se permite deducerea, în cuantumul stabilit de legislație, a sumelor pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de persoanele fizice conform legislației.

Se permite deducerea contribuțiilor obligatorii în bugetul asigurărilor sociale de stat achitate de persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cuantumul stabilit de legislație.

Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru primele de asigurare facultativă de asistență

medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale de la un singur furnizor al acestor servicii, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognostat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Dreptul la deducere se acordă persoanelor asigurate conform Legii nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de incendiu și de alte calamități naturale, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognostat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulative.

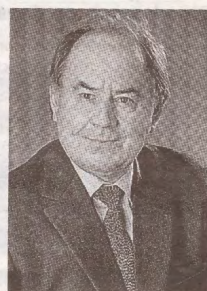
Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognostat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Pentru locuința proprietate comună în devălmășie/cote-părți, dreptul la deducere se acordă fiecărui beneficiar al creditului, proporțional cotei-părți deținute, aplicată conform limitei stabilite.

Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoana fizică, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute, copii, oferit de instituțiile de învățământ prevăzute la art. 15 din Codul educației nr. 152/2014, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognostat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Cuantumul deductibil se aplică cumulativ pentru numărul total de copii și pentru toate tipurile de învățământ.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Reglementările privind durata determinată a contractului de muncă

În septembrie 2024, mi s-a stabilit pensia pentru limită de vârstă. Pe acest motiv, am fost concediat în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y prim) din Codul muncii. La trei săptămâni după concediere, mi s-a propus încadrarea din nou, în aceeași întreprindere (privată), doar pe o perioadă determinată. Doresc să aflu care sunt condițiile reglementărilor legale referitoare la durata determinată a contractului individual de muncă și dacă, în cazul meu, se permite angajarea pe perioadă nedeterminată?

Anatol Chifu, Chișinău

În contextul întrebării adresate, consider oportun de menționat, în primul rând, că contractul individual de muncă constituie mecanismul principal în vederea perfectării și legalizării raporturilor de muncă determinate prin înțelegerea dintre părțile acestuia. În al doilea rând, contractul individual de muncă este un mecanism juridic de statornicire (stabilitate) a raporturilor de muncă.

În acest sens, art. 54 alin. (1) din Codul muncii dispune că contractul individual de muncă se încheie, de regulă, pe durată nedeterminată. Încheierea contractului individual de muncă pe o durată determinată, ce nu depășește cinci ani, reprezintă o excepție de la regula generală și poate fi încheiat în cazurile concrete prevăzute de Codul muncii.

Dispoziția alin. (2) al aceluiași articol din Codul muncii stabilește că temeiul legal al încheierii contractului individual de muncă pe durată determinată se indică în contract. Cu alte cuvinte, norma dată obligă părțile contractante să argumenteze necesitatea încheierii contractului individual de muncă pe durată determinată cu referire la temeiurile legale și, după caz, cu invocarea motivelor de fapt ce au condiționat limitarea duratei contractului sau a perioadei de prelungire a acestuia.

Contractul individual de muncă încheiat pe durată determinată în lipsa unor temeiuri legale, constatată de Inspectoratul de Stat al Muncii, potrivit art. 54 alin. (5) din Codul muncii, se consideră încheiat pe durată nedeterminată.

În scopul protejării drepturilor și intereselor de muncă ale cetățenilor, legea prevede expres că „Se interzice încheierea contractelor individuale de muncă pe durată determinată în scopul eschivării de la acordarea drepturilor și garanțiilor prevăzute pentru salariații angajați pe durată nedeterminată” (art. 54 alin. (4) din Codul muncii).

„Încheierea contractului individual de muncă pe o durată determinată reprezintă o excepție de la regula generală

Temeiurile legale sau cazurile în care se permite negocierea și încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată sunt stabilite în art. 55 alin. (1) din Codul muncii. Norma dată permite încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată inclusiv cu persoanele pensionate în condițiile legii.

Așadar, potrivit art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, cu persoanele pensionate, conform legislației în vigoare, pentru limită de vârstă ori vechime în muncă (sau care au obținut dreptul la pensie pentru limită de vârstă ori vechime în muncă) și nu sunt încadrate în câmpul muncii – poate fi încheiat contract individual de muncă pe durată determinată pe o perioadă de până la doi ani, care, la expirare, poate fi prelungită de părți în condițiile art. 54 alin. (2) și ale art. 68 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Codul muncii.

După cum s-a menționat deja, dispoziția art. 55 alin. (1) din Codul muncii determină cazurile în care se admite încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată. În alte cazuri, încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată nu se admite.

Dispoziția art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii nu constituie o interdicție în vederea încheierii contractului individual de muncă pe o perioadă nedeterminată cu persoanele pensionate. Mai mult, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe o perioadă determinată încheiat inclusiv în temeiul art. 55 alin. (1) lit. f), dacă nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durată nedeterminată (art. 83 alin. (4) din Codul muncii).

Bancuri pentru sindicaliști deștepți

Cine l-a ucis pe Cezar?

Un tânăr profesor de istorie, după prima lecție în clasa a VIII-a, intră distrus la directorul școlii și îi zice cu întristare: „Domnule director, eu refuz să mai fac lecții în clasa a VIII-a!”.

– Care e motivul?

– Păi, l-am întrebat pe un elev cine l-a ucis pe Cezar și el s-a jurat că nu el. Pe toți cei pe care i-am întrebat, mi-au răspuns că nu știu și au susținut că ei nu au nici o vină.

– Ei, lăsați-i în pace, domnule profesor! Poate că ucigașul nu e din clasa cea...

După sărbătorile de iarnă

Nu știu exact ce îmi arată cântarul: anul nașterii sau CNP-ul?

Operație de adunare

Cât face 1+1?

Matematicianul: Doi!

Fizicianul: Poate doi!

Contabilul: Cât vrei să faci?

Avocatul: Ne înțelegem noi la final.

Psihologul: Ai vrea să vorbim despre obsesia ta de a aduna numere identice?

Circulația rutieră pe timp de iarnă

E așa o ceață afară, că la semafor stă un polițist și strigă culorile...

Revendicare

FSEȘ cere majorarea sporului pentru grad științific

Sindicaliștii din educație solicită examinarea în regim de urgență a demersului înaintat de FSEȘ din 16 decembrie 2024 și susținut de conducerea Academiei de Științe a Moldovei. Consiliul Rectoților a cerut majorarea sporului menționat la valoarea de 2800 de lei pentru grad științific de doctor în științe, și 4000 de lei pentru grad științific de doctor habilitat.

Discuții la acest subiect au avut loc în una din zilele trecute, la o reuniune la care au luat parte președinții comitetelor sindicale din instituțiile superioare și de cercetare. Anterior, FSEȘ a atenționat Ministerul Educației și Cercetării, conducerea de vârf a Republicii Moldova despre situația dificilă în care s-a ajuns în domeniul pregătirii cadrelor didactice, dar și în atragerea tinerilor în sistem.

Datele statistice demonstrează că anual nu sunt acoperite Planurile de admitere la școlile doctorale, numărul studenților înmatriculați la studii superioare de doctorat și al absolvenților acestor școli este în descreștere cu circa 100 de persoane. Astfel, conform unor date, în instituțiile de învățământ superior și științifice activează 2635 de persoane cu grad științific – doctor în științe și 675 – de doctor habilitat.

Sindicaliștii și-au exprimat nedumerirea vizavi de cuantumul sporului pentru gradul/titlul științific – 600 de lei pentru grad științific doctor și 1100 de lei pentru doctor habilitat. Acest spor nu a fost revizuit din 2014 și, la momentul de față, nu corespunde efortului depus. Mărimea sporului nicicum nu motivează cadrele didactice și științifice din universități și instituțiile științifice spre studii superioare de doctorat, iar acest fapt diminuează creșterea calității educației, subminează bazele cercetării, integrarea în rețelele de cercetare europene.

Galina MUNTEANU

Necrolog

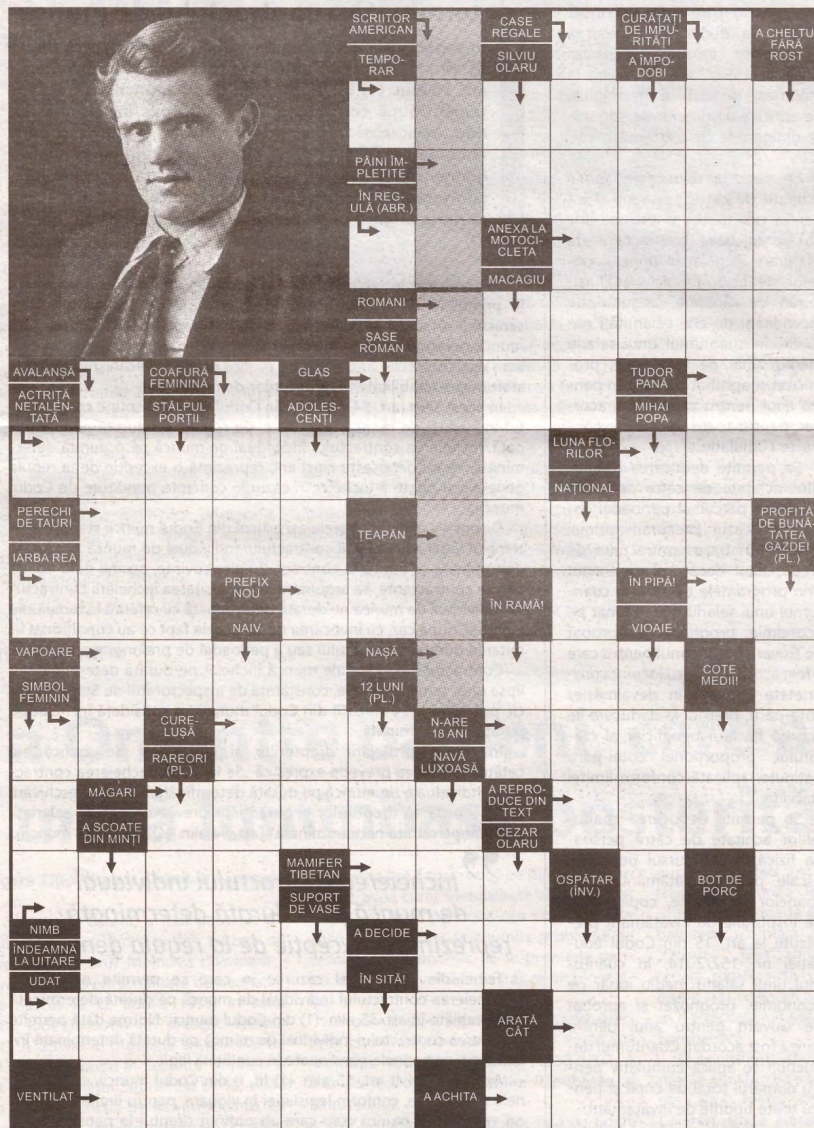
Mișcarea sindicală a suferit o pierdere grea prin trecerea în lumea celor drepți a lui Iurie Curbatov, ex-președinte al Federației sindicatelor lucrătorilor flotei maritime și fluviale. Iurie Curbatov a desfășurat o activitate vastă și productivă pentru protejarea drepturilor și intereselor angajaților din ramură, având o mare vocație în acest sens. Trăsătura cu care ne cucerea și ne înaripa era modestia și respectul cu care ne trata, atitudinea grijulie și responsabilă pentru ajutorul pe care îl acorda cu dedicație, în mod dezinteresat. Datorită calităților sale, Iurie Curbatov a fost ales în organele de conducere ale sindicatelor la nivel național și internațional. Pentru meritele sale în mișcarea sindicală, a fost decorat cu diferite distincții sindicale și de stat la nivel național și internațional.

El va rămâne un izvor nesecat de altruism pentru toți cei care l-au cunoscut și l-au avut în preajmă.

În aceste clipe grele, în legătură cu trecerea în neființă a lui Iurie Curbatov, suntem alături de familia îndurerată și exprimăm compasiune și sincere condoleanțe celor apropiați.

Dumnezeu să-l odihnească în pace la loc de lumină obăduitoare, iar amintirea despre viața pământească a lui să ne călăuzească în realizarea intențiilor și faptelor pornite de cel care va rămâne în memoria noastră.

Cu profundă recunoștință,
Vlad Canțer, Boris Babici

Dezlegarea integralei din numărul 40, 29 noiembrie 2024: D-L-N-DUMICAT-MAGARI-VITA-AG-RU-EVA-A-L-CIRES-R-OFTICA-ATELA-RAMURA-ACE-CIRAC-TOLURI-CANICULAR-N-ZANE-A-ETI-CA-DI-APA-A-AL-RE-AGAPA-IST-SEVE-TRANTA-FULARE-INCET-DELICATE-ALA.

VOCEA
POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării
de stat, numărul de înregistrare:
1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională
a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul
la ziar poate
fi perfectat în orice
oficiu poștal
din RM sau direct
în redacție.

Redactor-șef:

Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Contabil-șef:

Svetlana BALAN

Redactori:

Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Daniela MORARI

Redactor-traducător:

Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:

Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:

Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Streslian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Feredului 4, mun. Chișinău.

Com.: 21

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.